

Đắk Lắk

Cuối tuần

NĂM THỨ HAI
SỐ: 398
Ngày 11/10/2026

Tòa soạn: 23 Lê Duẩn, P. Buon Ma Thuột
Điện thoại: 0262.3852383 - Fax: 0262.3810451
Email: toasoan.baodaklak@gmail.com
www.baodaklak.vn

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH ĐẮK LẮK - TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TỈNH ĐẮK LẮK

ĐƯA NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG VÀO CUỘC SỐNG

Để NGHỆ THUẬT TRUYỀN THỐNG

trở thành nguồn lực nội sinh

TRANG 6

Nghệ nhân đánh chiêng, múa xoang, chào đón du khách tại Bảo tàng Đắk Lắk. Ảnh: Như Quỳnh

Hồi sinh đất cần, nâng tầm “CÀ PHÊ NGƯỜI LÍNH”

Từ vùng trồng cà phê cần cỗi và bạc màu, những người lính Công ty TNHH MTV Cà phê 15, Quân khu 5 đã kiên trì phục hồi bằng phương pháp hữu cơ, tạo hướng sản xuất mới, tạo dựng thương hiệu “Cà phê người lính”.

▶ TRANG 4

GIỮ NGUỒN NƯỚC trong mùa khô

Minh Thuận

Sự xuất hiện của hiện tượng El Nino với cường độ rất mạnh vào cuối năm 2026 đang đặt Đắc Lắc trước nguy cơ hạn hán, thiếu nước gay gắt.

Với một địa bàn rộng lớn có tính chất đan xen phức tạp về thời tiết, việc bảo đảm nguồn nước sinh hoạt và tưới tiêu cho hàng trăm nghìn héc ta cây công nghiệp trở nên vô cùng cấp bách.

Báo động đỏ từ siêu El Nino

Những con số dự báo khí tượng thủy văn mới nhất về hiện tượng El Nino với cường độ mạnh cho thấy một mùa khô đầy thách thức cho nền nông nghiệp Đắc Lắc.

Theo nhận định, trong thời kỳ từ tháng 10 - 12/2026, trạng thái El Nino có khả năng đạt cường độ rất mạnh với xác suất lên đến 98%. Đỉnh điểm của hiện tượng này dự kiến rơi vào khoảng từ tháng 11 - 12/2026 và sẽ duy trì ảnh hưởng ít nhất đến quý 1/2027, với mức nhiệt độ cao hơn từ 1,5 - 2,5°C so với trung bình nhiều năm.

Dự báo, mùa mưa tại khu vực phía Tây tỉnh có khả năng kết thúc sớm, tổng lượng mưa trong các tháng chính mùa mưa (tháng 10 - 11) sụt giảm mạnh. Mặc dù phía Đông tỉnh vẫn xuất hiện 1 - 2 đợt mưa lớn nhưng tính chung trên toàn tỉnh, nguồn nước đến các hồ chứa trong mùa khô 2026 - 2027 dự kiến giảm từ 20 - 60% so với trung bình nhiều năm. Tình trạng cạn kiệt, suy giảm dòng chảy mùa cạn trên các sông lớn thuộc hệ thống Sêrêpôk có thể lên đến 36 - 40%, sông Krông Nô giảm 38,7%.

Đài Khí tượng Thủy văn tỉnh nhận định: Mùa khô 2026 - 2027, tình trạng thiếu nước và hạn hán nghiêm trọng có nguy cơ cao xảy ra trên diện rộng, đặc biệt tại các vùng trọng điểm như Cư Pui, Krông Bông, Ea Súp, Buôn Đôn, Ia Rvê, Ia Lốp, Sơn Hòa... Các địa phương tuyệt đối không được chủ quan mà cần chuyển mạnh sang phương thức quản trị rủi ro chủ động, thực hiện điều hành nguồn nước tích trữ và ứng phó từ xa ngay từ thời điểm này.

Hiện nay, Cục Khí tượng Thủy văn cùng Bộ Nông nghiệp và Môi trường đã ban hành văn bản cảnh báo về mức độ nghiêm trọng của chu kỳ thời tiết này gửi đến tất cả các tỉnh, thành phố và các cơ quan chuyên môn liên quan. Ông Hoàng Đức Cường, Phó Cục trưởng Cục Khí tượng Thủy văn (Bộ Nông nghiệp và Môi trường) nhấn mạnh: "Đợt El Nino diễn ra trong giai đoạn 2025 - 2027 là một đợt El Nino rất mạnh, có tính chất tương tự như đợt El Nino lịch sử giai đoạn 2015 - 2016". Ông Cường cũng cảnh báo rằng mùa mưa năm 2027 dự báo sẽ đến rất muộn, dẫn đến tình trạng thiếu hụt nguồn nước nghiêm trọng vào cuối năm. Khác với lũ lụt chỉ diễn ra trong vài ngày gây thiệt hại tức thời, hạn hán nếu không có sự chuẩn bị chủ động từ trước thì hậu quả sẽ rất khó khắc phục. Đây là thông tin đặc biệt quan trọng đòi hỏi chính quyền các địa phương cần sớm đánh giá, chủ động điều chỉnh cơ cấu cây trồng và triển khai phương án ứng phó hạn hán từ sớm.

Thực tế tại các công trình thủy lợi trên địa bàn tỉnh cũng đang có những dấu hiệu nguồn nước bị sụt giảm. Tính đến giữa tháng 9/2026, trong tổng số 253 hồ chứa do Công ty TNHH MTV Quản lý công trình thủy lợi Đắc Lắc quản lý, chỉ có 87 hồ đạt mức nước dâng bình thường. Vẫn còn 33 hồ đang ở mức 50 - 70%, 48 hồ dưới 50% và đáng

Nông dân khu vực huyện Ea H'leo (cũ) tìm kiếm nguồn nước dưới lòng đất để chống hạn cho cây cà phê trong đợt El Nino năm 2015. Ảnh: M. Thuận

lo ngại nhất là 6 hồ chứa có mực nước đã tụt xuống dưới đáy cống.

Chủ động điều chỉnh sản xuất

Tác động của El Nino đang đe dọa trực tiếp đến hàng trăm nghìn héc ta cây trồng và hạ tầng thủy lợi toàn tỉnh. Hiện Đắc Lắc có khoảng 388.000 ha cây lâu năm và 454,5 nghìn ha cây hàng năm, trong đó tỷ lệ diện tích chủ động được nguồn nước từ hệ thống thủy lợi tập trung còn thấp, phần lớn phải phụ thuộc vào sông, suối, ao hồ nhỏ và nguồn nước dưới đất - vốn rất dễ bị cạn kiệt khi El Nino kéo dài.

Mặt khác, dù xu hướng chung do El Nino gây ra là nắng nóng và thiếu mưa nhưng quy luật thời tiết vẫn tiềm ẩn nhiều diễn biến bất thường. Khi tổng lượng mưa giảm, các đợt mưa xuất hiện thường mang tính chất cục đoạn, tập trung cục bộ. Tương tự, số lượng bão tuy ít hơn bình thường nhưng nếu xuất hiện sẽ có cường độ cực

kỳ nguy hiểm. Chính vì vậy, bước vào giai đoạn cao điểm mùa mưa (từ tháng 9 - 11), công tác vận hành hồ chứa tại Đắc Lắc sẽ đứng trước bài toán "cân não" vô cùng phức tạp để làm sao vừa tích nước được cho mùa khô nhưng vẫn bảo đảm an toàn hồ đập khi có mưa bão lớn.

Trước thực tế đó, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Nguyễn Thiên Văn yêu cầu Sở Nông nghiệp và Môi trường phải chủ động tham mưu, chỉ đạo các địa phương rà soát phương án ứng phó với tình trạng El Nino của cuối năm 2026 và đầu năm 2027. Các phương án cần bám sát diễn biến thực tế, tập trung giải quyết triệt để vấn đề thiếu nước cho sản xuất, sinh hoạt cũng như xây dựng kịch bản ứng phó với nguy cơ cháy rừng và xâm nhập mặn.

Về phía đơn vị trực tiếp vận hành hệ thống cung cấp nước, Công ty TNHH MTV Quản lý công trình thủy lợi Đắc Lắc đã xây dựng phương án ứng phó. Hiện công ty đang triển khai đồng bộ hàng loạt giải pháp kỹ thuật công trình như: tu bổ trạm bơm, nạo vét kênh dẫn, nạo vét cửa vào cống lấy nước để khơi thông dòng chảy. Đối với kịch bản mực nước hồ xuống thấp, đơn vị đã có kế hoạch thực hiện bơm tát từ dung tích chết của hồ, hoặc bơm tát bổ trợ từ ao tù, sông suối.

Ông Nguyễn Hữu Nguyên,

Giám đốc Công ty TNHH MTV Quản lý công trình thủy lợi Đắc Lắc cho biết: "Đối với một số công trình có khả năng thiếu nước trầm trọng, công ty sẽ chỉ đạo các đơn vị rà soát diện tích tưới, cân đối nguồn nước... Nếu không bảo đảm sẽ thống nhất với chính quyền địa phương cắt, giảm diện tích gieo trồng ngay từ đầu vụ để giảm thiểu tối đa thiệt hại do hạn hán, thiếu nước gây ra".

Bên cạnh giải pháp kỹ thuật công trình, việc chuyển đổi cơ cấu sản xuất nông nghiệp đòi hỏi sự vào cuộc đồng bộ từ chính quyền các xã, phường. Tại xã Cư Pong, nơi có diện tích cây công nghiệp lớn (hơn 9.414 ha cây trồng lâu năm) cần được tưới nước nhưng hạ tầng thủy lợi còn hạn chế, để ứng phó với dự báo hạn hán gay gắt của mùa khô năm nay, UBND xã đã vận động nhân dân chủ động nạo vét ao hồ nhỏ tại gia đình, áp dụng các kỹ thuật tưới tiết kiệm nước cho cà phê, sầu riêng ngay từ đầu mùa cạn. Đối với các vùng khu vực tầm cao, khô lấy nước hoặc hồ chứa không bảo đảm, xã thống nhất với người dân chủ động cắt giảm diện tích gieo trồng lúa ngắn ngày hoặc chuyển đổi cây trồng thích ứng để tránh thiệt hại nặng nề.

Trước vấn đề cấp bách toàn cầu về biến đổi khí hậu, Văn phòng Chính phủ cũng đã gửi văn bản chỉ đạo của Phó Thủ tướng Chính phủ Hồ Quốc Dũng yêu cầu các bộ, ngành, địa phương phải khẩn trương cập nhật kịch bản, vận hành linh hoạt hồ chứa nước theo hướng "chủ động tích nước sớm đối với hồ chứa ở khu vực dự báo có nguy cơ cao xảy ra hạn hán, thiếu nước". Đồng thời khuyến cáo, hướng dẫn người dân chuyển đổi cơ cấu cây trồng, điều chỉnh lịch thời vụ và chủ động giảm diện tích canh tác ở những khu vực dự báo không bảo đảm nguồn nước, nhất là các vùng nằm ngoài hệ thống thủy lợi.

“ Phải rà soát, tính toán nguồn nước, chủ động tích trữ nước ngay từ mùa mưa, điều tiết hồ chứa hợp lý, ưu tiên nước sinh hoạt cho nhân dân và vùng sản xuất trọng điểm, rà soát cơ cấu cây trồng, mùa vụ phù hợp với khả năng nguồn nước”

Đồng chí **Lương Nguyễn Minh Triết**, Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy, Trưởng Đoàn ĐBQH tỉnh

Hồ Krông Búk Hạ tích nước bảo đảm nguồn nước cho mùa khô 2026 - 2027. Ảnh: M. Thuận

Xây dựng nền hành chính hiện đại, gần dân

Thúy Hằng

Trong dòng chảy của công cuộc chuyển đổi số, Đắk Lắk quyết tâm xây dựng một nền hành chính phục vụ, lấy sự hài lòng của người dân và doanh nghiệp làm điểm tựa cho sự phát triển bền vững. Đây không chỉ là mục tiêu mà đã trở thành cuộc cách mạng thực sự trong tư duy và hành động của cả hệ thống chính trị.

Thay vì chờ người dân đến Trung tâm Phục vụ hành chính công, hầu hết các xã, phường trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk cử cán bộ đến tận nhà thu nhận, hướng dẫn và tiếp nhận các loại hồ sơ như: chứng thực, đăng ký khai sinh, khai tử, thủ tục đất đai cũng như các chính sách bảo trợ xã hội. Đơn cử như mới đây, tại xã Ô Loan, do lớn tuổi, ốm đau, các ông, bà Nguyễn Thị Hoa, Châu Ngọc Lương, Nguyễn Văn Hào không thể đến Trung tâm Phục vụ hành chính công của xã để làm các thủ tục liên quan đến đất đai và thủ tục nhận tiền bảo hiểm. Năm bắt được hoàn cảnh các trường hợp này, Trung tâm Phục vụ hành chính công xã Ô Loan cử cán bộ đến tận nhà hướng dẫn và hỗ trợ chứng thực chữ ký giấy ủy quyền theo đúng quy định. Việc đưa dịch vụ công ra khỏi phạm vi trụ sở hành chính đã góp phần rút ngắn khoảng cách giữa chính quyền với người dân, đồng thời giúp những người có nhu cầu thực hiện thủ tục hành chính tiếp cận dịch vụ thuận lợi hơn.

Hay tại xã Quảng Phú, mô hình "Hành chính lưu động" được triển khai ngay tại hội trường, nhà sinh hoạt cộng đồng của các thôn, buôn trên địa bàn xã. Đây là một bước đi đột phá, thể hiện tinh thần chủ động, sáng tạo của chính quyền cơ sở trong việc đưa dịch vụ công đến gần hơn với người dân.

Đáng chú ý, việc tỉnh đưa ứng dụng "Đắk Lắk số" vào vận hành trên các nền tảng iOS, Android và Zalo Mini App thời gian qua đã tạo nên một kênh "cảm biến xã hội" hai chiều minh bạch, hiện đại; cho phép người dân gửi trực tiếp các phản ánh về môi trường, hạ tầng, an ninh trật tự kèm hình ảnh, tọa độ và theo dõi tiến độ xử lý trực tuyến của cơ quan chức năng. Đặc biệt, thông qua chương trình "Cà phê doanh nhân", lãnh đạo tỉnh không chỉ gặp gỡ, trao đổi, đối thoại với các doanh nghiệp, doanh nhân; hỗ trợ, giải quyết các đề xuất, kiến nghị, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong hoạt động đầu tư, sản xuất, kinh doanh của các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh, mà còn thể hiện cam kết đồng hành của chính quyền với doanh nghiệp, hướng tới xây dựng môi trường đầu tư minh bạch, thuận lợi và cạnh tranh hơn.

Thay vì chờ đợi, cán bộ chủ động tiếp cận; thay vì áp dụng một mô hình cứng nhắc, việc hỗ trợ được tổ chức linh hoạt theo nhu cầu thực tế của từng địa bàn, đó cũng là cách để tỉnh hiện thực hóa mục tiêu xây dựng nền hành chính hiện đại, chuyên nghiệp, gần dân, sát dân; lấy sự hài lòng của người dân, doanh nghiệp làm thước đo cho hiệu quả phục vụ. Với sự đa dạng trong cách làm như vậy, tỉnh Đắk Lắk đã đạt được nhiều bước tiến đột phá trong việc xây dựng nền hành chính hiện đại, chuyên nghiệp và gần dân hơn. Từ ngày 1/7/2025 đến nay, tại 16 cơ quan cấp tỉnh, tỷ lệ giải quyết hồ sơ trước và đúng hạn đạt hơn 96%; tại 102 xã, phường, hồ sơ giải quyết trước và đúng hạn đạt tỷ lệ hơn 98%. Tỉnh Đắk Lắk đạt 95,57/100 điểm Bộ Chỉ số phục vụ người dân và doanh nghiệp. Trong đó, các chỉ số về công khai minh bạch, số hóa hồ sơ, cung cấp dịch vụ công trực tuyến và mức độ hài lòng của người dân đều đạt kết quả tích cực.

Sự thay đổi lớn nhất không nằm ở những con số mà ở tư duy của người cán bộ. Đắk Lắk quyết liệt chuyển từ tư duy quản lý sang phục vụ, xóa bỏ rào cản của cơ chế xin - cho. Hiện 100% cơ quan hành chính nhà nước từ cấp tỉnh đến cấp xã đều tiếp nhận và giải quyết thủ tục hành chính theo cơ chế một cửa, một cửa liên thông và lấy sự hài lòng của người dân làm tiêu chí đánh giá mức độ hoàn thành nhiệm vụ của cán bộ, công chức. Và những chuyển động từ cơ sở cho thấy một điều rõ ràng: khi cán bộ thay đổi tư duy, chính quyền cũng thay đổi cách phục vụ. Đó chính là nền tảng quan trọng để chính quyền địa phương hai cấp vận hành hiệu lực, hiệu quả và thực sự vì dân.

Từ quản lý sang phục vụ là bước ngoặt lịch sử không chỉ là yêu cầu của cuộc cách mạng tinh gọn tổ chức bộ máy mà còn là để hiện thực hóa yêu cầu về một bộ máy hành động, tận tâm và hiệu quả. Người dân, doanh nghiệp - những người hưởng lợi trực tiếp, sẽ là người giám sát và đánh giá cuối cùng. Sự hài lòng của người dân, doanh nghiệp sẽ là bằng chứng rõ ràng nhất về thành quả của cuộc cách mạng này.

Trung tá Y Dham Byă trao đổi thông tin với Mục sư Y Nuê Bdap, quản nhiệm, Trưởng điểm nhóm Tin Lành Lutheran Việt Nam ở buôn Ea Măp. Ảnh: L. Thành

NGƯỜI CÁN BỘ CÔNG AN được buôn làng TIN YÊU

Lê Thành

Gần dân, hiếu dân, Trung tá Y Dham Byă, Phó Trưởng Công an xã Quảng Phú, kiên trì tuyên truyền, vận động, góp phần giải quyết sớm các vụ việc, giữ bình yên buôn làng.

Có những ngày nghỉ, Trung tá Y Dham Byă lại cùng già làng, trưởng buôn đến từng hộ dân. Với anh, thứ bảy, chủ nhật đôi khi là thời điểm thuận lợi nhất để gặp bà con, bởi ngày thường mọi người đi làm rầy. Muốn hiểu người dân đang lo gì, cần gì, cán bộ phải lựa lúc bà con có thể ngồi lại, sẵn lòng chia sẻ.

Không phải lần đến nhà nào anh cũng nhận được sự hợp tác. Có người ngại tiếp xúc, chưa muốn nghe giải thích, anh kiên trì quay lại vào dịp khác. Gặp bà con thu hái cà phê, anh phụ một tay; có khi vừa cùng làm việc nhà vừa hỏi chuyện. Qua những lần gặp gỡ, khoảng cách dần thu hẹp, câu chuyện pháp luật cũng trở nên dễ nói, dễ nghe hơn.

"Với người dân, nhất là bà con ở buôn làng, nói để bà con hiểu đôi khi quan trọng hơn nói thật nhiều. Chủ trương, chính sách nếu được giải thích bằng ngôn ngữ quen thuộc, gắn với đời sống hằng ngày thì bà con dễ tiếp nhận", anh chia sẻ.

Là người Êđê, được đào tạo nghiệp vụ tại Học viện An ninh nhân dân và trải qua nhiều vị trí công tác, Y Dham có lợi thế am hiểu

tiếng nói, văn hóa, phong tục của đồng bào mình. Anh vận dụng sự am hiểu ấy để lựa chọn cách tiếp cận phù hợp với từng gia đình, đồng thời phối hợp với già làng, trưởng buôn, người có uy tín trong tuyên truyền, vận động.

Cách đây hơn hai năm, khi còn công tác tại xã Cư Suê, huyện Cư M'gar (cũ), anh tham gia thực hiện mô hình vận động người dân "Trở về đức tin, sống tốt đời đẹp đạo". Thời điểm đó, một số hộ đồng bào dân tộc thiểu số bị lôi kéo tham gia các điểm nhóm sinh hoạt tôn giáo trái quy định, tiềm ẩn phức tạp về an ninh trật tự. Y Dham cùng đồng đội phối hợp với già làng, trưởng buôn đến từng gia đình. Trong các cuộc trò chuyện, anh giải thích quy định về tín ngưỡng, tôn giáo, phân tích thông tin sai lệch, vận động bà con sinh hoạt tôn giáo đúng quy định. Sự kiên trì ấy góp phần giúp hàng chục gia đình ở hai buôn Sút H'luốt và Sút M'đưng trở lại sinh hoạt tôn giáo đúng quy định.

Về công tác tại xã Quảng Phú, địa bàn có hơn 62.000 dân, 27 thôn, buôn, trong đó có 8 buôn đồng bào dân tộc thiểu số, chủ yếu là người Êđê, anh tiếp tục duy trì cách làm gần dân. Mỗi vụ việc phát sinh đều cần được tìm hiểu từ thực tế, từ tâm tư của những người liên quan.

Cuối năm 2025, tại buôn Lang xảy ra vụ việc liên quan đến tranh chấp đất đai giữa một số người dân và doanh

nghiệp. Một số người bị kích động, lôi kéo tham gia đập phá tài sản, căng băng rôn đòi đất. Y Dham cùng Công an xã phối hợp với già làng, trưởng buôn, người có uy tín đến từng nhà, tìm hiểu nguyên nhân và nguyện vọng của bà con.

Tổ công tác giải thích các quy định liên quan đến đất đai, phương án giao khoán, kế hoạch sản xuất của doanh nghiệp; giúp người dân phân biệt việc phản ánh, kiến nghị về quyền lợi với hành vi vi phạm pháp luật. Qua vận động, những khúc mắc từng bước được tháo gỡ, người dân trở lại lao động, sản xuất, tình hình địa bàn ổn định.

Theo Mục sư Y Nuê Bdap, quản nhiệm, Trưởng điểm nhóm Tin Lành Lutheran Việt Nam ở buôn Ea Măp, bà con xem Y Dham như người thân bởi anh thường xuyên gặp gỡ, giúp đỡ, kịp thời hỗ trợ giải quyết mâu thuẫn, vướng mắc. Việc trao đổi thông tin giữa anh với già làng, trưởng buôn và người có uy tín cũng giúp công an sớm nắm bắt tình hình. Còn Chủ tịch UBND xã Quảng Phú Nguyễn Công Văn cho biết, Trung tá Y Dham Byă nổi bật ở tinh thần bám sát địa bàn, am hiểu phong tục và biết phát huy vai trò người có uy tín. Anh kiên trì giải thích để người dân hiểu, tự giác chấp hành pháp luật, góp phần phát hiện, giải quyết sớm những vấn đề phát sinh, hạn chế vụ việc kéo dài, phức tạp.

Lãnh đạo Công ty TNHH MTV Cà phê 15 giới thiệu về vùng trồng cà phê hữu cơ của công ty. Ảnh: Q. Anh

HỒI SINH ĐẤT CẦN, nâng tầm “CÀ PHÊ NGƯỜI LÍNH”

Quỳnh Anh

Từ vùng trồng cà phê cần cỗi và bạc màu, những người lính Công ty TNHH MTV Cà phê 15 (Công ty Cà phê 15), Quận 5 đã kiên trì phục hồi bằng phương pháp hữu cơ, tạo hướng sản xuất mới, tạo dựng thương hiệu “Cà phê người lính”.

Chinh phục đất khó

Đại tá Lê Trung Thành, Giám đốc Công ty Cà phê 15, nhớ lại nhiều năm trước, khi thị trường biến động, giá cà phê xuống thấp, đất đai qua nhiều năm khai thác đã trở nên cần cỗi, năng suất sụt giảm, nhiều diện tích sản xuất không còn hấp dẫn người lao động. Đỉnh điểm từng có hơn 153 ha cà phê của đơn vị không có người nhận chăm sóc.

Trong hoàn cảnh đầy thử thách ấy, cấp ủy, Ban Giám đốc công ty, mà trực tiếp là Đại tá Lê Trung Thành và Đại tá Phạm Phú Châu, Bí thư Đảng ủy, Phó Giám đốc đã trực tiếp nhận chăm sóc những lô đất cần cỗi, thoái hóa nặng nhất để làm hình mẫu chuyển đổi.

Nếu những diện tích này vốn đã khó canh tác theo phương pháp thông thường thì việc bước sang canh tác hữu cơ lại càng đòi hỏi sự kiên trì vượt bậc. Ở đó, tư duy sản xuất phải thay đổi hoàn toàn: không phân hóa học, không thuốc trừ cỏ, hạn chế tối đa hóa chất tổng hợp. Thay vào đó là chiến lược phục hồi đất dài hạn bằng cách kiến tạo sinh khối, sử dụng phân hữu cơ, phân vi sinh, vôi và các chế phẩm sinh học an toàn.

Cách làm mới bắt đầu từ những chi tiết nhỏ nhất. Cỏ trong vườn không còn bị phát sạch bằng hóa chất mà được kiểm soát hợp lý để giữ ẩm và bảo vệ cấu trúc đất. Những cây che bóng mát được quy hoạch giữ lại để điều hòa tiểu khí hậu. Dọc theo các tuyến đường nội vườn, cây chuối được tận dụng trồng

xen canh vừa tạo thêm sinh khối xanh, vừa làm nguồn nguyên liệu chính để ủ dịch chuối bón nuôi dưỡng vườn cây. Với những diện tích cà phê già cỗi, sinh trưởng kém, đơn vị ghép cải tạo chồi, từng bước trẻ hóa vườn trồng theo hướng tuần hoàn.

Tại Đội sản xuất số 3, anh Trần Kim Quân là một trong những người tiên phong chuyển đổi hơn 3 ha cà phê sang phương pháp hữu cơ từ năm 2022.

Anh Quân nhớ lại, những ngày đầu tiếp cận quy trình mới thực sự là thử thách. Từ bỏ thói quen bón phân hóa học, phun thuốc trừ cỏ nhanh gọn trước đây, nay mọi công đoạn đều phải tuân thủ kỷ luật nghiêm ngặt. Nhật ký sản xuất phải ghi chép cẩn thận từng ngày; vật tư đầu vào được kiểm soát; thời gian cách ly và kỹ thuật chăm sóc đòi hỏi độ chính xác cao.

Sau vài năm miệt mài, trái ngọt đã hiện hữu rõ nét trên

chính mảnh vườn của anh. Hơn 3 ha cà phê không chỉ phục hồi mạnh mẽ, lá xanh bóng, sức sống ổn định mà sản lượng cũng dần đi vào quỹ đạo bền vững. Anh Quân chia sẻ: “Môi trường trong vườn tốt hơn, trong lành hơn khiến người làm cũng thấy sáng khoái, an tâm hơn. Bây giờ làm hữu cơ thấy nhẹ nhàng, không còn áp lực hóa chất như trước”.

“Tầm về” thông hành ra biển lớn

Từ những thử nghiệm ban đầu, hướng sản xuất hữu cơ dần được Công ty Cà phê 15 chuẩn hóa thành một quy trình chặt chẽ hơn. Mục tiêu không chỉ là tạo ra cà phê được sản xuất theo phương thức thân thiện với môi trường mà còn phải đáp ứng những tiêu chuẩn có khả năng bước vào các thị trường khó tính.

Nỗ lực ấy đã mang lại dấu mốc quan trọng khi công

ty được cấp đồng thời hai chứng nhận hữu cơ theo tiêu chuẩn của Hoa Kỳ (USDA Organic) và Liên minh châu Âu (EU) trên diện tích 21,24 ha, đối với các sản phẩm gồm cà phê quả tươi, cà phê nhân xanh, cà phê hạt rang và cà phê bột rang. Đặc biệt, đây là doanh nghiệp cà phê tiên phong trên địa bàn tỉnh Đắc Lắc đạt được “cú đúp” chứng nhận hữu cơ quốc tế này.

Đại tá Phạm Phú Châu chia sẻ: Để có được tấm chứng nhận, câu chuyện không dừng ở việc không sử dụng phân hóa học hay thuốc trừ cỏ. Cà chuỗi sản xuất phải được kiểm soát từ vùng nguyên liệu, vật tư đầu vào, chăm sóc, thu hoạch đến chế biến, đóng gói và hồ sơ truy xuất nguồn gốc. Mỗi công đoạn đều đòi hỏi tính nhất quán và khả năng kiểm soát lâu dài.

Bởi vậy, giá trị lớn nhất của chứng nhận là sự ghi nhận

cho cả một quá trình thay đổi cách làm: từ chăm sóc cây sang chăm sóc hệ sinh thái đất; từ sản xuất theo kinh nghiệm sang sản xuất có quy trình; từ một sản phẩm nông nghiệp đơn thuần sang sản phẩm có khả năng truy xuất và đáp ứng yêu cầu của thị trường quốc tế.

Mới đây, qua khảo sát thực tế vùng trồng của Công ty Cà phê 15, ông Ngô Hoàng Hồ, người sáng lập VJX (kênh kết nối sản phẩm Việt - Nhật) bày tỏ ngạc nhiên trước bước chuyển mình của những vườn cà phê lâu năm nơi đây, đồng thời khẳng định đang tích cực xúc tiến để đưa sản phẩm tiếp cận sâu rộng hơn vào thị trường Nhật Bản. Cánh cửa hội nhập quốc tế đang rộng mở từ chính những khoảnh đất từng một thời bị xem là khó khăn và cần cỗi nhất.

Sau 30 năm gắn bó với vùng đất bazan, Công ty Cà phê 15 hiện có quy mô gần 1.000 ha vùng sản xuất khép kín, hệ thống nhà máy rang xay hiện đại và 5 dòng sản phẩm đạt chứng nhận OCOP 4 sao. Đại tá Lê Trung Thành cho rằng, hướng đi của công ty là từng bước nâng cao chất lượng sản phẩm, giữ vững quy trình sản xuất và mở rộng vùng nguyên liệu theo hướng phù hợp, qua đó định hình thương hiệu “Cà phê người lính” trên thị trường.

Từ những lô đất từng cần cỗi, màu xanh hôm nay không chỉ là màu của những hàng cà phê. Đó còn là màu của đất đang hồi sinh, của những phương thức canh tác đang thay đổi và của niềm tin được vun bồi qua từng mùa vụ.

Chinh phục những phần đất khó, những người lính đang kiên trì làm nên những hạt cà phê với câu chuyện rất riêng: Câu chuyện về sự bền bỉ, về cách làm tử tế với đất và về hành trình đưa “Cà phê người lính” đến gần hơn với thị trường quốc tế.

Thu hoạch cà phê hữu cơ tại Công ty TNHH MTV Cà phê 15. Ảnh: Q. Anh

Bài toán chi tiêu và kỳ vọng “hạ nhiệt” giá cả

Khang Anh

Trước sức ép từ đà tăng của giá gas, nhiên liệu kéo theo chi phí thực phẩm, vận tải, điện sinh hoạt... tăng theo, nhiều gia đình đang phải tính toán cân đối chi tiêu.

Nhiều mặt hàng tăng giá

Trong kỳ điều hành giá đầu tháng 10/2026, giá gas bán lẻ tăng 55.000 đồng/bình (12 kg), tương đương giá bán lẻ dao động từ 590.000 - 610.000 đồng/bình và 2,3 - 2,4 triệu đồng/bình (48 kg) tùy nhãn hiệu. Giá nhiên liệu cũng ở mức cao; trong đó giá dầu diesel ở mức 30.300 đồng/lít, xăng E10/RON95 - III là 27.720 đồng/lít.

Ông Trần Hữu Chiến, chủ đại lý gas tại phường Phú Yên cho biết: “Giá khí hóa lỏng tham chiếu trên thị trường quốc tế chốt tháng 10 ở mức 705 USD/tấn, tăng 62,5 USD buộc doanh nghiệp đầu mối đồng loạt tăng giá. Tôi đi giao gas, khách hàng ai cũng than thở về giá cả; nhiều quán ăn nhỏ lẻ ngó ý nợ tiền hoặc giảm lượng tiêu thụ vì chi phí đầu vào quá nặng”.

Là tỉnh phụ thuộc hoàn toàn vào vận tải đường bộ, Đắk Lắk đang chịu tác động trực tiếp mỗi khi giá xăng, dầu tăng cao. Sự leo thang của giá nhiên liệu đã nhanh

Người dân mua xăng ở một cửa hàng thuộc hệ thống Petrolimex (phường Tuy Hòa). Ảnh: K. Anh

Bình quân 9 tháng, chỉ số giá tiêu dùng tăng 4,61% so với cùng kỳ năm trước. Trong 11 nhóm hàng hóa và dịch vụ tiêu dùng chính có 10 nhóm tăng giá và 1 nhóm giảm giá.

chóng kéo theo việc đội giá cước vận tải trên diện rộng, tác động đến cả vận tải hành khách, hàng hóa và nông sản trên các tuyến huyết mạch kết nối từ miền Tây, TP. Hồ Chí Minh, tỉnh Lâm Đồng... về tỉnh và tỏa đi các địa phương. Ông Phạm Văn Bé, chủ phương tiện vận tải hàng hóa Bốn Bé (xã Tây Hòa) cho hay: “Ngày nào tôi cũng có chuyến chở hàng từ Tây Hòa

xuống chợ Tuy Hòa và ngược lại. Mặc dù di chuyển nội tỉnh nhưng nhiên liệu cũng tốn khá nhiều. Giá nhiên liệu tăng thì chủ xe cũng nhích giá cước lên chút đỉnh chứ không thể tăng nhiều được”.

Giá gas và các loại nhiên liệu tăng cũng nhanh chóng đẩy giá nguyên liệu và thực phẩm chế biến thức ăn, đồ uống liên tục biến động, tác động trực tiếp đến hoạt động kinh doanh của nhiều cơ sở. Bà Trần Thị Kim, chủ quán cơm bình dân gần Khu công nghiệp An Phú (phường Bình Kiến) than thở: “Giá gas tăng vọt, giá điện cũng điều chỉnh đã kéo theo giá thịt heo, rau xanh nhích lên từng ngày. Nếu tôi giảm

lượng hoặc tăng giá suất cơm thì mất khách, mà giữ giá cũ thì cầm chắc hòa vốn. Giờ chỉ biết gánh được ngày nào hay ngày đó, cố gắng đun nấu tiết kiệm nhất có thể”.

Cần giải pháp bình ổn

Trước thực tế mặt bằng giá mới xuất hiện ở nhiều nhóm hàng thiết yếu, nhiều gia đình đang buộc phải chủ động thay đổi thói quen tiêu dùng.

Ghi nhận tại khu vực chợ Tân An (phường Tân An) những ngày đầu tháng 10, không khí mua bán thưa thớt hơn trước. Tại các gian hàng rau củ và thực phẩm tươi sống, người tiêu dùng cân nhắc nâng lên đặt xuống từng bó rau, miếng thịt - cho thấy họ tính toán kỹ trong từng khoản chi tiêu nhỏ nhất. Chị Nguyễn Thị Hải (phường Tân An), công nhân một cơ sở chế biến nông sản chia sẻ: “Giá nhiều loại nhiên liệu tăng nên giá cước vận chuyển hàng hóa cũng nhích lên. Mớ rau, cân thịt, thậm chí tô phở buổi sáng cũng điều chỉnh tăng từ 2.000 - 5.000 đồng. Thu nhập của chúng tôi thì cố định nhưng hóa đơn tiền điện, tiền chợ cứ thế “phình ra”. Vì thế cũng phải cân đo, tiết kiệm hơn trước”.

Áp lực tăng giá buộc nhiều bà nội trợ phải tính toán chi li từng khoản: chuyển sang đi chợ đầu mối từ sớm, ưu tiên thực phẩm theo mùa

để cắt giảm chi phí trung gian, tự nấu cơm thay vì đến quán. Chị Bùi Thị Thường (phường Thành Nhất) tâm sự: “Một ngày vợ chồng đi làm hai buổi, đi chợ rồi chở con đi học nhiều vòng, nếu tính tiền xăng thì phải mất trên 100.000 đồng. Có ngày mới mua xăng vào buổi sáng thì đến chiều lại mua tiếp. Do đó gia đình tôi đang tính đến việc sử dụng xe điện, dùng bóng đèn tiết kiệm điện, tắt hẳn các thiết bị khi không sử dụng để giảm hóa đơn tiền điện”.

Mặc dù hiểu rõ nguyên nhân tăng giá đến từ những biến động của thị trường nhiên liệu thế giới, song kỳ vọng lớn nhất của đa số người dân lúc này là sự can thiệp hiệu quả, kịp thời của các cơ quan quản lý nhà nước nhằm ngăn chặn triệt để hiện tượng “tắt nước theo mưa”.

Cụ thể là việc kiểm soát giá cả ở các chợ truyền thống, đại lý phân phối; xử lý nghiêm các trường hợp tự ý “thổi giá” thực phẩm, hàng hóa thiết yếu vượt quá mức biến động thực tế của chi phí đầu vào. Mở rộng các điểm bán hàng bình ổn giá, đưa hàng hóa thiết yếu có giá hợp lý về tận các chợ vùng sâu, vùng xa để người dân giảm gánh nặng chi tiêu; hoặc hỗ trợ kết nối các chuỗi cung ứng nông sản nội tỉnh để bớt chi phí trung gian.

CÂU CHUYỆN CUỘC SỐNG

Sống xanh bắt đầu từ những việc nhỏ

Hồng Hà

Sau cả chục năm duy trì nếp sống xanh trong gia đình, chị Đào Thị Ngọc (TDP 10, phường Buôn Ma Thuột) đúc kết: “Sống xanh không khó, chỉ cần chịu khó và hãy bắt đầu từ những việc nhỏ”.

Thói quen luôn nghĩ đến tác động đến môi trường và sức khỏe khiến chị Ngọc thường cân nhắc cách thức thực hiện mỗi khi làm một việc gì đó, ngay cả trong những sinh hoạt thường ngày. Chẳng hạn, để hạn chế việc sử dụng túi nylon hay đồ nhựa dùng một lần, mỗi khi đi chợ mua thực phẩm hoặc mua đồ ăn sẵn, chị thường mang theo đồ đựng. “Tôi luôn mang theo làn và hộp khi đi chợ, cá thịt thì cho vào hộp, rau củ thì bỏ luôn vào làn. Nhiều khi quên mang thì tôi dùng bát cũ đựng cụ gì mình có để đựng chứ kiên quyết không lấy túi

nylon. Riết rồi mọi người cũng quen, thậm chí có nhiều chị đi chợ gặp tôi bảo: thấy em mang hộp đi chợ nên chị cũng học theo, nhờ vậy nhà chị bớt rác hẳn”. Nghe vậy tôi vui lắm”, chị Ngọc chia sẻ.

Ở nhà chị Ngọc duy trì việc phân loại rác và có cách xử lý phù hợp với từng loại rác. Phần rác phát sinh ở căn bếp chủ yếu là rác hữu cơ như vỏ trái cây, rau củ thải loại, vỏ trứng... Những thứ tưởng như bỏ đi ấy được chị tận dụng bằng cách vùi xuống đất trong khu vườn rau trước nhà. Rác hữu cơ phân hủy, góp phần làm tốt đất. Những loại rác vỏ cơ phát sinh không nhiều, những gì có thể tái chế được chị gom lại cho người thu mua phế liệu.

Với chị Ngọc, lối sống “xanh, sạch, khỏe” còn là sự cẩn trọng trong những vật dụng gia đình sử dụng hằng ngày: chẳng hạn chọn chất liệu vải của quần áo,

khăn tắm phải thân thiện với môi trường và sức khỏe; gia vị sử dụng nấu ăn ưu tiên có nguồn gốc từ tự nhiên; thành phần của dầu gội, xà bông tắm, kem đánh răng..., ngay cả những điều rất nhỏ như sử dụng tăm tre thay cho tăm chỉ nha khoa cũng được chị cân nhắc.

Nhờ sự kiên trì của chị, mọi thành viên trong gia đình cũng thực hành theo nếp sống ấy. Ngay cả bé Mây - cô con gái nhỏ cũng được chị uốn nắn hình thành thói quen sống xanh từ nhỏ. Chị Ngọc cho hay: “Từ khi Mây 6 tháng là tôi đã dùng bím vải thay thế bím giấy hóa học rồi. Khi con lớn dần, tôi dạy con đầu tiên là tôn trọng mọi người trong gia đình, tôn trọng bản thân mình, tiếp sau đó là tôn trọng đồ vật, cây cối, con vật... sao cho con hiểu rằng mọi thứ tồn tại quanh chúng ta đều có lý do và sứ mệnh riêng, linh hồn riêng. Tôi tin rằng khi con biết

tôn trọng mình và mọi người, mọi thứ xung quanh thì con sẽ có trách nhiệm cao hơn. Bằng chứng là dù còn nhỏ nhưng Mây luôn bỏ rác vào thùng rác, thích được trồng và chăm sóc cây cối quanh nhà, ăn uống không bỏ thừa hoặc sử dụng tiết kiệm điện và nước...”.

Với chị Diệu Thùy (TDP 5 Tự An, phường Buôn Ma Thuột), thực hành sống xanh, thân thiện với môi trường không chỉ mang lại lợi ích cho môi trường, sức khỏe mà còn mang lại niềm vui. Đó là khi chị đi chợ, mang theo túi của mình để đựng thì thường được các cô, các chị bán hàng cân dư hơn một chút “để bù cho túi”; hay khi được cô bán hàng gần nhà khích lệ: “Tốt quá con ơi, ai cũng như con thì môi trường sạch sẽ biết bao”. Niềm vui của chị Thùy còn là khi quán cà phê gần nhà, từ sự góp ý của chị và nhiều khách hàng khác, đã quyết định sử dụng ly

tách bằng sứ thay cho ly nhựa dùng một lần.

Không chỉ gia đình chị Ngọc hay chị Thùy, ngày càng nhiều người đang tiến đến thực hành lối sống xanh từ việc nhận thức được những tác hại của ô nhiễm môi trường, từ việc phân loại rác, hạn chế sử dụng đồ nhựa đến trồng cây xanh, sử dụng đồ vật thân thiện với môi trường. Rõ ràng, bảo vệ môi trường không chỉ đến từ những chương trình lớn hay những mục tiêu dài hạn mà có thể thực hiện ngay, từ những hoạt động hằng ngày, ngay trong căn bếp, khu vườn, giỏ đi chợ và cách mỗi người sử dụng những gì mình đang có. Và có lẽ, khi những việc nhỏ ấy được thực hiện mỗi ngày bởi ngày càng nhiều người, sống xanh sẽ không còn là một lựa chọn riêng của mỗi gia đình, mà lan tỏa thành nếp sống đẹp của cộng đồng.

ĐỂ NGHỆ THUẬT TRUYỀN THỐNG trở thành nguồn lực nội sinh

Như Quỳnh

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế và chuyển đổi số, câu chuyện giữ gìn nghệ thuật truyền thống ở Đắk Lắk không chỉ đặt ra yêu cầu bảo tồn các loại hình đã được trao truyền, mà quan trọng hơn là làm sao để những làn điệu, bài chiêng, điệu múa, lối diễn xướng hiện diện trong đời sống.

Giữ mạch truyền nối

Đắk Lắk là vùng đất đa dạng về các loại hình nghệ thuật truyền thống. Bên cạnh Không gian văn hóa Cồng chiêng Tây Nguyên và nghệ thuật Bài chòi Trung Bộ Việt Nam là hai di sản văn hóa phi vật thể được UNESCO vinh danh, thì kể sử thi, lời nói vần, hát Ayray... cũng được các nghệ sĩ, nghệ nhân, đội văn nghệ quần chúng gìn giữ, phát huy.

Mỗi loại hình nghệ thuật có không gian biểu diễn riêng, nhưng điểm chung là phải được thực hành thường xuyên trong cộng đồng. Ngành văn hóa và các địa phương trong tỉnh thường xuyên tổ chức các lớp truyền dạy với nội dung được triển khai linh hoạt, kết hợp giới thiệu kiến thức với thực hành.

Theo NSƯT Vũ Lân - người có 44 năm gắn bó và nghiên cứu văn hóa dân gian Tây Nguyên, kế thừa chính là mạch nối để nghệ thuật truyền thống không bị đứt đoạn. Một làn điệu dân gian, điệu múa hay cách diễn xướng không thể tồn tại lâu dài nếu chỉ được lưu giữ bằng tư liệu. Nghệ thuật truyền thống cần người thực hành và thế hệ tiếp nối. Vì vậy, truyền dạy không đơn thuần là chuyển giao kỹ năng biểu diễn, mà là quá trình giúp người trẻ hiểu biết về nguồn gốc, ý nghĩa và không gian văn hóa hình thành từng loại hình.

Cùng chung suy nghĩ ấy, nghệ nhân Bài chòi Bình

Thàng (tên thật Nguyễn Đình Thoảng, phường Hòa Hiệp) cho rằng, muốn duy trì một loại hình nghệ thuật, không thể trông chờ vào một vài nghệ nhân hay chương trình biểu diễn mang tính thời điểm. Điều quan trọng là tạo được môi trường để người biết truyền lại cho người chưa biết, người trẻ có cơ hội thực hành cùng thế hệ đi trước và những hình thức diễn xướng tiếp tục hiện diện trong đời sống. Khi thế hệ trước còn tâm huyết truyền dạy và thế hệ sau có nhu cầu tiếp nhận, nghệ thuật truyền thống mới có cơ hội tiếp nối.

Bên cạnh sự quan tâm của Nhà nước, yếu tố quyết định để giữ nghề vẫn là tình yêu và sự say mê của người thực hành. Chính vì vậy, trong nhiều năm qua, nghệ nhân Bình Thàng sẵn sàng truyền dạy cho ai muốn học và đủ kiên nhẫn gắn bó với nghề.

Làm mới cách thể hiện

Bảo tồn văn hóa không phải là giữ gìn cứng nhắc hay nguyên mẫu. Việc giữ nguyên cách thể hiện như quá khứ khiến nghệ thuật truyền thống khó thích nghi với những thay đổi của đời sống. Ngược lại, nếu biết sáng tạo, đổi mới phù hợp sẽ mở rộng không gian biểu diễn và tạo cơ hội tiếp cận gần gũi với công chúng hôm nay.

Đơn cử như điệu múa xoang của các dân tộc Tây Nguyên. Trước đây, múa

xoang có nhịp điệu rất duyên dáng nhưng trang trọng. Qua quá trình giao lưu văn hóa và sáng tạo, các buôn làng đã phát triển thêm những điệu xoang có tiết tấu nhanh, rộn ràng để phù hợp với đời sống mới. Cồng chiêng cũng vậy, trong quá trình thực hành, nghệ nhân đã tiếp nối những bài chiêng được trao truyền, tìm tòi cách đánh, phối nhịp tạo nên giai điệu mới. Qua đó cho thấy, chỉ có thay đổi và thích nghi thì nghệ thuật truyền thống mới khẳng định giá trị và có sức sống bền vững cùng thời gian.

Nghệ sĩ Trương Tấn Khải, Chi hội trưởng Chi hội Sân khấu - Biểu diễn, Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh cho biết, khán giả trẻ hoàn toàn có khả năng đón nhận chất liệu truyền thống khi được thể hiện bằng ngôn ngữ gần gũi với đời sống. Gần đây, nhiều nghệ sĩ trẻ như Phương Mỹ Chi, Hòa Minzy kết hợp rất thành công giữa

chất liệu dân gian cùng tư duy hòa âm, phối khí hiện đại. Với văn hóa Tây Nguyên, điều quan trọng là lựa chọn hướng đi phù hợp, giữ được tinh thần truyền thống trong cách thể hiện mới.

NSƯT Vũ Lân dẫn chứng, có trường hợp dàn dựng tiết mục múa đón khách nhưng lại sử dụng động tác mô phỏng loài chim mang biểu tượng tâm linh chỉ xuất hiện trong đám tang và lễ bỏ mả của người Êđê. Việc đưa một động tác vốn dùng để tiễn đưa vong hồn người đã mất vào không gian chào đón vui tươi cho thấy sự thiếu hiểu biết, dẫn đến làm sai lệch bản chất văn hóa, ý nghĩa vốn có. Điều này đặt ra yêu cầu đối với những người sáng tạo nghệ thuật, muốn làm mới nghệ thuật truyền thống, trước hết phải hiểu rõ những giá trị mình đang kế thừa. Không nắm được ý nghĩa của một hình tượng, làn điệu hay động tác, việc cách tân rất dễ làm mất đi giá trị bên trong.

Tỉnh Đắk Lắk đang đặt mục tiêu phát triển văn hóa theo hướng vừa giữ gìn bản sắc, vừa phát huy giá trị văn hóa như một nguồn lực nội sinh. Chương trình hành động số 14 CTTr/TU ngày 22/4/2026 của Tỉnh ủy về phát triển văn hóa Việt Nam trên địa bàn Đắk Lắk cũng xác định phát triển công nghiệp văn hóa, đẩy mạnh số hóa di sản, mở rộng khả năng đưa giá trị văn hóa truyền thống vào đời sống.

Trong quá trình ấy, gìn giữ và sáng tạo là hai mắt xích quan trọng. Kế thừa giúp giữ gìn những giá trị cốt lõi; sáng tạo mở ra cách thể hiện phù hợp với thị hiếu của công chúng. Khi người trẻ hiểu giá trị mình tiếp nhận, có cơ hội thực hành và không gian sáng tạo, nghệ thuật truyền thống Đắk Lắk sẽ không bị đóng khung trong quá khứ, mà tiếp tục được làm mới, phát triển, trở thành chất liệu sáng tạo cho nghệ thuật hôm nay và mai sau.

Biểu diễn nghệ thuật Bài chòi tại Bảo tàng Thế giới Cà phê. Ảnh: N. Quỳnh

Giảm tải phải thêm cơ hội để học sinh LÀM CHỦ KIẾN THỨC, KỸ NĂNG ngay trong nhà trường

Hương Lê

Trong cuộc họp Ban đại diện cha mẹ học sinh đầu năm học, một phụ huynh nêu một mong muốn rất giản dị: thầy cô dạy thì trước hết phải bảo đảm học sinh không đi học thêm vẫn làm được những bài cơ bản mà chính nhà trường đưa ra trong kiểm tra, thi cử. Một ý kiến tưởng như rất nhỏ lại chạm đến vấn đề cốt lõi của

ngành giáo dục hiện nay.

Chương trình giáo dục phổ thông 2018 đánh dấu một bước chuyển quan trọng từ nền giáo dục chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển phẩm chất và năng lực người học. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, giữa học tập - thi cử vẫn còn nhiều khoảng trống. Cho nên áp lực học tập của học sinh không chỉ đến từ chương trình mà còn đến từ cách kiểm tra, đánh giá, thi cử. Khi dạy học,

kiểm tra, đánh giá chưa thực sự đồng bộ; khi điểm số, thứ hạng và thành tích vẫn tạo sức ép lên nhà trường, gia đình và học sinh thì giảm nội dung chưa chắc đã giảm được áp lực. Thậm chí có thể xuất hiện một nghịch lý: chính khóa giảm nhưng học thêm, luyện thi lại tăng.

Ngày 19/9/2026, Văn phòng Chính phủ ban hành Văn bản số 9561/VPCP-KGVX truyền đạt ý kiến chỉ đạo của

Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng về việc cung ứng sách giáo khoa năm học 2026 - 2027. Cùng với yêu cầu khẩn trương khắc phục tình trạng thiếu sách giáo khoa, một nội dung đáng chú ý được Thủ tướng yêu cầu Bộ Giáo dục và Đào tạo phải khẩn trương rà soát, nghiên cứu, xem xét điều chỉnh Chương trình giáo dục phổ thông theo hướng giảm tải. Điều đáng quan tâm trong lần rà soát này không phải là cắt giảm chương trình một cách cơ học, mà phải hướng đến việc học thực chất hơn. Có nghĩa những kiến thức, kỹ năng cốt lõi cần được giải quyết hiệu quả trong giờ học chính khóa. Việc kiểm tra, thi cử không tạo thêm một tầng yêu cầu khiến học sinh phải tiếp tục cuộc đua ngoài nhà trường.

Yêu cầu đó càng có ý nghĩa ở những địa bàn có điều kiện giáo dục không đồng đều như Đắk Lắk. Một chuẩn

THAY ĐỔI CHÍNH SÁCH TUYỂN SINH cần có LỘ TRÌNH HỢP LÝ!

TS. Lại Thị Ngọc Hạnh
Trường Đại học Tây Nguyên

Đề xuất bỏ điểm cộng IELTS từ mùa tuyển sinh đại học 2027 khiến nhiều học sinh lớp 12 lo lắng, đồng thời làm “nóng” lại câu hỏi cũ: chính sách tuyển sinh đại học nên ổn định để người học kịp chuẩn bị, hay điều chỉnh hằng năm để sửa những bất hợp lý? Thiết nghĩ, câu trả lời không nằm ở việc chọn một trong hai, mà ở cách mỗi thay đổi được báo trước.

Cứng chỉ IELTS được đưa vào danh mục miễn thi ngoại ngữ xét tốt nghiệp từ kỳ thi năm 2015. Từ mùa tuyển sinh 2016, một số trường đại học bắt đầu dùng chứng chỉ này để xét tuyển. Kể từ đó, quy định thay đổi gần như liên tục.

Cụ thể: Năm 2017, các trường phải nêu rõ trong đề án có dùng kết quả miễn thi hay không. Năm 2024, các trường phải đối sánh dữ liệu chứng chỉ trước khi xét tuyển, mức quy đổi được xác định trong phương án của từng trường. Năm 2025, tổng điểm cộng bị giới hạn ở mức 10% thang điểm. Năm 2026, điểm khuyến khích cho chứng chỉ bị đặt trần 1,5 điểm trên thang 30. Đến tháng 9/2026, dự thảo sửa đổi quy định tuyển sinh đại học để

Tiết học của học sinh một trường THPT trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk. Ảnh: Châu Linh

xuất bỏ hẳn điểm cộng từ năm 2027.

Những điều chỉnh này đều có lý do. Cùng mức IELTS nhưng các trường quy đổi thành điểm tiếng Anh với những mức điểm khác nhau. Lãnh đạo Bộ Giáo dục và Đào tạo mới đây cho rằng việc cộng tới 1,5 điểm ở những ngành có điểm chuẩn rất cao sẽ bất cập, vì nhiều thí sinh giỏi không có điều kiện thi các chứng chỉ đắt tiền.

Chính sách cần được sửa khi thấy bất hợp lý là điều đương nhiên. Vấn đề cần bàn là sửa như thế nào. Là người công tác trong lĩnh vực giáo dục, tôi cho rằng việc sửa đổi

quy chế tuyển sinh đại học cần phải được báo trước ít nhất 3 năm. Lý do là vì cấu trúc của Chương trình giáo dục phổ thông 2018. Học sinh chọn các môn học tự chọn từ lớp 10 và theo học những môn ấy suốt ba năm THPT. Lựa chọn học môn nào sẽ quyết định các em được thi tốt nghiệp môn nào và đủ điều kiện xét tuyển vào những ngành nào. Trên thực tế, một khi đã chọn là rất khó đổi, thậm chí gần như không thể. Vì thế, mốc ba năm không phải con số tùy ý mà theo đúng logic của chương trình: lớp 10 chọn môn, ba năm học theo lựa chọn, hết lớp 12 thi/xét tuyển

đại học.

Vì vậy, nếu quy chế tuyển sinh thay đổi khi học sinh đã ở lớp 11, lớp 12 thì các em không thể quay lại lớp 10 để chọn lại. Chứng chỉ ngoại ngữ cũng vậy. Việc học và thi IELTS không thể chỉ diễn ra trong ngắn hạn mà cần có kế hoạch dài hơi và sự đầu tư không nhỏ cả về thời gian, công sức lẫn tài chính. Các em học sinh lớp 12 năm nay đã lên kế hoạch học, thi và bỏ chi phí dựa trên quy chế hiện hành. Do đó, bỏ điểm cộng của chứng chỉ IELTS có thể giúp cách xét tuyển thống nhất hơn, công bằng hơn cho những học sinh vùng khó khăn nhưng cần có

quy định chuyển tiếp để những em đã chuẩn bị không bị thiệt.

Ổn định không có nghĩa là bất biến. Giữ nguyên một quy định còn bất cập thêm ba năm cũng là thiệt thòi cho một nhóm thí sinh khác. Vì thế, tôi cho rằng nên phân biệt ba loại thay đổi:

Thay đổi tác động đến lựa chọn học tập (môn xét tuyển, cấu trúc bài thi, phương thức, thang điểm): báo trước tối thiểu ba năm, tính từ lúc học sinh bước vào lớp 10.

Điều chỉnh kỹ thuật nhằm tăng minh bạch hoặc ngăn lạm dụng: có thể áp dụng sớm hơn nhưng phải công bố trước mùa đăng ký và không làm mất những gì thí sinh đã tích lũy hợp lệ.

Cắt giảm một lợi thế đã tồn tại lâu, như điểm cộng chứng chỉ: nên giảm dần theo lộ trình nhiều năm thay vì bỏ đột ngột.

Ổn định còn là điều kiện để đánh giá chính sách. Muốn quy đổi giữa các bài thi và chứng chỉ một cách đáng tin cậy thì cần dữ liệu đủ lớn và phải kiểm chứng tính ổn định qua nhiều năm. Nếu quy chế đổi mỗi năm, dữ liệu ấy sẽ không bao giờ đủ dài để đánh giá chính xác. Vì vậy, câu hỏi không nên là “ổn định hay thay đổi” và “nên ổn định bao lâu thì thay đổi”, mà là “thay đổi thế nào để mọi thí sinh đều có thời gian chuẩn bị”. Một lộ trình công bố sớm và có quy định chuyển tiếp cho các khóa đang học lớp 11, 12 sẽ giữ được sự công bằng cho mọi đối tượng.

đầu ra chung là cần thiết để bảo đảm chất lượng giáo dục, nhưng để mọi học sinh có thể đạt được chuẩn ấy, không thể bỏ qua sự khác biệt về điều kiện học tập. Ở một tỉnh có địa bàn rộng, nhiều vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, khoảng cách về cơ sở vật chất, đội ngũ giáo viên và khả năng tiếp cận học liệu khiến cùng một yêu cầu học tập có thể tạo ra những sức ép rất khác nhau đối với người học.

Chỉ thị số 25/CT-UBND ngày 16/8/2026 của UBND tỉnh về thực hiện nhiệm vụ trọng tâm năm học 2026 - 2027 đã nhìn thẳng vào những bất cập: đội ngũ nhà giáo còn mất cân đối giữa môn học, cấp học và địa bàn; chất lượng giáo dục đại trà giữa các khu vực còn chênh lệch; cơ sở vật chất, thiết bị dạy học tại một số nơi còn khó khăn.

Chỉ thị đặt ra nguyên tắc “giảm để tăng”, tạo chuyển biến rõ rệt, tập trung vào sản phẩm, kết quả cụ thể ngay trong năm học 2026 - 2027. Trong đó, đề cao vai trò của nhà giáo; tạo điều kiện để giáo viên tập trung cho hoạt động chuyên môn, nghiên cứu, xây dựng bài giảng, chăm sóc và

hỗ trợ từng học sinh. Xóa bỏ 100% hồ sơ, sổ sách giấy tờ trùng lặp đối với thông tin đã có trên cơ sở dữ liệu; cắt giảm tối thiểu 50% các hội thi, phong trào, danh hiệu mang tính hình thức trong ngành; rà soát, giảm thủ tục hành chính và các công việc không thuộc nhiệm vụ chuyên môn của nhà giáo. Đồng thời, Chỉ thị cũng yêu cầu rà soát, cắt giảm những kỳ thi, cuộc thi không cần thiết. Giảm những nội dung và áp lực không cần thiết để tăng thời gian cho tư duy, thực hành và sáng tạo; giảm gánh nặng ngoài chuyên môn cho giáo viên để tăng thời gian dành cho học sinh. Quan trọng hơn, giảm tải phải tạo thêm cơ hội để những học sinh có điều kiện học tập khác nhau vẫn có thể tiếp cận và làm chủ những kiến thức, kỹ năng nền tảng ngay trong nhà trường.

Đó cũng chính là tinh thần của Thủ tướng đã chỉ đạo, lấy giáo dục phổ thông làm nền tảng, bảo đảm mọi học sinh được trang bị đầy đủ kiến thức, kỹ năng, phẩm chất và năng lực cần thiết; chú trọng giáo dục đạo đức, nhân cách, lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm và khát vọng cống hiến.

Học sinh tham gia hoạt động giáo dục hướng nghiệp tại Trường THPT Buôn Ma Thuột (phường Buôn Ma Thuột). Ảnh: Thanh Hương

Nước Pháp

- Những nơi tôi đến

Bài 2: *Đi tìm Paris của riêng mình*

Tháp Eiffel soi bóng bên dòng Seine - một trong những hình ảnh biểu tượng của Paris. Ảnh: L. Hương

Paris là thành phố mà có lẽ ai đến lần đầu cũng mang theo một hình dung nào đó về tháp Eiffel, sông Seine, đại lộ Champs-Élysées, bảo tàng Louvre, nhà thờ Đức Bà, quảng trường Concorde. . . Nhưng khi bước giữa những con phố, ngồi trên một chuyến tàu điện, đứng trước một góc phố đông người hay bất chợt rẽ vào một khoảng lặng, tôi mới nhận ra Paris còn có rất nhiều câu chuyện để kể. . .

Hương Lê

C hi vài bước chân từ một ga tàu điện ngầm, tôi đã chạm ngay vào nhịp đập cổ kính và nên thơ của thủ đô nước Pháp. Nhà phố trung tâm Paris với mặt tiền đồng đều, ban công sắt, cửa sổ cao và những tuyến phố mang dấu ấn của quy hoạch Haussmann thế kỷ 19. Đứng trên đại lộ Champs-Élysées vào một buổi chiều, trong tiết trời mùa thu, nhìn những cặp đôi nắm tay nhau giữa dòng người qua lại, tôi chợt nhớ đến Paris trong "Hội hè miền man" của Ernest Hemingway - một thành phố mà những ký ức về nó vẫn theo người ta ngay cả khi đã rời đi. Paris, cái tên từng chỉ hiện lên trong sách địa lý, trên những tấm bưu thiếp, trong trí tưởng tượng mơ hồ, giờ ở trước mắt tôi với tất cả những gì chân thực, sống động. Và tôi dường như cũng đã hiểu vì sao người ta cứ mãi nhắc về Paris như nhắc về một mối tình cũ. Tản bộ dọc bờ sông Seine, bức tranh Paris dần hiện lên với cuộc sống giàu nhịp điệu và thanh âm. Người dân ngồi trò chuyện bên vỉa hè, du khách thong thả dừng chân chụp ảnh. Giai điệu jazz từ một quán cà phê ven đường khẽ vang lên, vài cặp đôi ngẫu hứng cùng khiêu vũ theo tiếng nhạc... Sức hấp dẫn của Paris với tôi vì vậy không chỉ nằm ở những công trình nổi tiếng mà còn ở khả năng biến những

không gian quen thuộc của đời sống đô thị thành một phần của trải nghiệm. Tuy nhiên, điều khiến Paris trở nên đặc biệt còn ở cách thành phố gìn giữ ký ức. Những địa chỉ từng gắn với các nhân vật lịch sử vẫn hiện diện như một phần của đời sống đô thị đang không ngừng vận động. Đó là nghĩa trang Passy, quận 16, gần ngay tháp Eiffel, nơi an nghỉ của rất nhiều danh họa, nhà soạn nhạc, nhà thiết kế lừng danh thế giới. Nghĩa trang ấy còn là nơi an nghỉ của cựu hoàng Bảo Đại, vị hoàng đế cuối cùng của Triều Nguyễn. Chính sự tĩnh lặng nơi những phần mộ giữa lòng Paris hoa lệ đã tạo nên một khoảng lặng đặc biệt. Đứng trước phần mộ Bảo Đại, tôi nhớ đến Buôn Ma Thuột, nơi tên ông cũng gắn với một địa chỉ đã trở thành di tích lịch sử. Biệt điện Bảo Đại, nằm trong khuôn viên Bảo tàng Đắk Lắk, từng là nơi ông ở và làm việc trong những năm cuối thập niên 1940. Giữa nghĩa trang Passy, tôi chợt nhận ra dù cách nhau hàng nghìn cây số, những vùng đất vẫn có con đường riêng để ký ức được gìn giữ và hiện diện. Đó là ngõ Compoin (quận 17) - một địa chỉ đặc biệt đối với nhiều người Việt Nam khi đến Paris bởi ở đây có căn nhà số 9 từng là nơi Bác Hồ kính yêu đã sống để hoạt động cách mạng trên đất Pháp trong những năm 1921 - 1923. Con ngõ nhỏ

hôm nay đã mang diện mạo khác nhưng căn nhà cũ vẫn lưu dấu bằng tấm biển tưởng niệm do Đảng Cộng sản Pháp, Đại sứ quán Việt Nam và Hội Việt kiều tại Pháp gần năm 1983. Trên tấm biển đồng đen, dòng chữ vàng đúc nổi bằng tiếng Pháp với nội dung: "Tại nơi đây, từ năm 1921 đến năm 1923, Nguyễn Ái Quốc, người thường được biết đến với tên gọi Hồ Chí Minh, đã sống và chiến đấu vì quyền độc lập và tự do cho nhân dân Việt Nam và các dân tộc bị áp bức khác". Từ căn phòng chỉ khoảng 9 m² trên tầng hai, Bác Hồ đã sống và hoạt động trong những năm tháng quan trọng tại Paris. Người tham gia Hội Liên hiệp thuộc địa, gặp gỡ những người đấu

tranh đến từ nhiều nước và cùng tham gia xuất bản báo Le Paria (Người Cùng Khổ) - diễn đàn của những người dân thuộc địa. Số báo đầu tiên ra tháng 4/1922, do Người đảm nhiệm vai trò chủ nhiệm kiêm chủ bút. Hơn một thế kỷ đã trôi qua, ngõ Compoin giờ nằm giữa một Paris hiện đại với nhiều đổi thay. Nhưng địa chỉ nhỏ ấy như một nơi chốn lưu giữ ký ức về người con ưu tú của dân tộc Việt Nam trên hành trình đi tìm đường cứu nước, trở thành một phần của lịch sử cách mạng Việt Nam. Có Paris của những người tìm đến tháp Eiffel, Louvre, Champs-Élysées, tận hưởng vẻ đẹp của thành phố như một giấc mơ. Có Paris tắt

bật, hối hả của những người đi làm mỗi ngày trên những chuyến tàu điện ngầm. Có Paris của những quán cà phê nhỏ, tiệm bánh nép bên góc phố với nhịp đời thường. Có một Paris lưu giữ trong mình những dấu tích của thời gian. Và cũng có cả Paris của những người đang phải chật vật mưu sinh giữa một đô thị đông đúc, đắt đỏ và không phải lúc nào cũng dễ sống. Có lẽ vì thế, những gì đáng nhớ nhất sau một chuyến đi đôi khi lại nằm ngoài những khung hình quen thuộc... **Bài 3: Strasbourg - Những lớp thời gian bên dòng Ill** (*) Xem từ số báo ra ngày 4/10/2026

Tấm biển tưởng niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh tại ngõ Compoin, quận 17 - một địa chỉ lưu dấu những năm tháng Chủ tịch Hồ Chí Minh sống và hoạt động cách mạng tại Paris. Ảnh: L. Hương

Khoảng xanh của vườn Tuileries giữa nhịp sống sôi động của Paris. Ảnh: L. Hương

CẦU THỦ NHẬP TỊCH - nguồn lực bổ sung hay chìa khóa thay đổi?

Công tác đào tạo bóng đá trẻ trong nước cần được chú trọng, song song với việc sử dụng các cầu thủ nhập tịch và Việt kiều.
Ảnh: Đ. Triều

Đặng Triều

C hưa bao giờ trong lịch sử bóng đá Việt Nam lại sử dụng nguồn cầu thủ nhập tịch và Việt kiều nhiều như hiện nay. Từ Xuân Sơn, Hoàng Hên, Tài Lộc đến nhóm cầu thủ Việt kiều như Patrik Lê Giang, Jason Pendant Quang Vinh, Nguyễn Adou Leygley Minh hay William Minh Hoàng đã giúp diện mạo đội tuyển có thêm những gam màu mới. Song bên cạnh tín hiệu tích cực thì cũng có không ít câu hỏi băn khoăn về chất lượng cầu thủ và nhất là tính bền vững của chính sách này.

Khi nhập tịch trở thành nguồn lực mới

Thực tế, việc sử dụng cầu thủ nhập tịch không phải câu chuyện mới trong bóng đá Đông Nam Á. Singapore từng đi tiên phong với chính sách nhập tịch cầu thủ từ đầu những năm 2000. Sau đó, Philippines, Malaysia, Indonesia và nhiều quốc gia khác cũng lần lượt sử dụng nguồn lực này như một cách để nâng chất lượng đội tuyển.

Tại ASEAN Cup 2026, Indonesia là đội có số lượng cầu thủ nhập tịch đông đảo nhất với 17 người, trong khi Malaysia cũng sở hữu một đội hình có nhiều cầu thủ gốc nước ngoài. Trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng quyết liệt, việc Việt Nam khai thác nguồn lực cầu thủ nhập tịch, Việt kiều cũng là xu hướng chung.

Nguyễn Xuân Sơn chính là trường hợp tạo ra bước ngoặt rõ nét nhất. Sau khi nhập quốc tịch Việt Nam, anh nhanh chóng trở thành nhân tố quan trọng của đội tuyển, giúp đội tuyển “giải” bài toán ghi bàn trên hàng công. Sau Xuân Sơn, Hoàng Hên

và Tài Lộc tiếp tục được trao cơ hội. Tại ASEAN Cup 2026, lần đầu tiên đội tuyển Việt Nam sử dụng cùng lúc ba cầu thủ nhập tịch gốc Brazil. Huấn luyện viên (HLV) Kim Sang-sik đánh giá, bộ ba Xuân Sơn - Hoàng Hên - Tài Lộc giúp đội tuyển mạnh hơn đáng kể.

Đây cũng là quan điểm được nhiều chuyên gia chia sẻ theo hướng: không nên nhìn cầu thủ nhập tịch đơn thuần dưới góc độ “ngoại binh khoác áo đội tuyển”, mà cần xem họ là một nguồn nhân lực bổ sung cho những vị trí bóng đá Việt Nam đang thiếu.

Cùng với nhóm cầu thủ nhập tịch thuần túy, nguồn lực Việt kiều cũng ngày càng đóng vai trò đáng kể. Patrik Lê Giang, Jason Pendant Quang Vinh, Nguyễn Adou Leygley Minh hay William Minh Hoàng giúp đội tuyển có thêm những lựa chọn do họ được đào tạo trong môi trường bóng đá khác biệt.

Như vậy, bài toán nhập tịch nếu được thực hiện đúng cách, chính là “kênh” để chúng ta bổ sung nguồn lực tốt.

Không thể “đi tắt” bằng nhập tịch

Tuy nhiên, chính sự phát triển nhanh của nhóm cầu thủ này cũng đặt bóng đá Việt Nam trước một phép thử. Trước hết đó là nguy cơ phụ thuộc vào một vài cá nhân mà Xuân Sơn là minh chứng rõ nhất. Khi tiền đạo này không thể thi đấu vì chấn thương, đội tuyển lập tức phải tìm phương án thay thế, song không hiệu quả. Tại ASEAN Cup 2026, đã có thời điểm Xuân Sơn, Hoàng Hên và Tài Lộc cùng vắng mặt vì vấn đề thể trạng. HLV Kim Sang-sik gặp khó khăn tìm kiếm nhân tố thay thế. Chính vì thế, một số chuyên

gia không hoàn toàn đồng tình với chính sách nhập tịch, nhưng lại tạo ra một sự lệ thuộc mới.

Một vấn đề khác nữa là chất lượng cầu thủ cũng bị hoài nghi. Không phải cầu thủ nào có quốc tịch Việt Nam cũng mặc nhiên đủ khả năng khoác áo đội tuyển, thi đấu chính thức. Trường hợp William Minh Hoàng chơi tại FIFA Asian Cup 2026 là một ví dụ, khi anh chưa đáp ứng những yếu tố chuyên môn.

Được biết, hiện Liên đoàn Bóng đá Việt Nam chưa đưa ra giới hạn số lượng cầu thủ nhập tịch ở đội tuyển. Việc triệu tập phụ thuộc vào đánh giá của HLV trưởng, trong đó sự phù hợp với tập thể và thích nghi nhanh là yếu tố quan trọng. Đây có lẽ là cách tiếp cận thận trọng và hợp lý: không đóng cửa với cầu thủ nhập tịch, nhưng cũng không xem nhập tịch là chiếc chìa khóa cho sự thành công. Bởi nếu cầu thủ nhập tịch xuất hiện ngày càng nhiều mà hệ thống đào tạo trẻ trong nước không được cải thiện tương ứng, bóng đá Việt Nam có thể đạt được một số thành tích trước mắt song không giải quyết được những hạn chế căn bản.

Theo các chuyên gia, điều bóng đá Việt Nam cần đặc biệt lưu tâm lúc này là song song với việc sử dụng hiệu quả nguồn cầu thủ nhập tịch hoặc Việt kiều, chúng ta cũng cần tập trung nâng chất lượng các giải bóng đá, đầu tư xây dựng cơ sở vật chất và đào tạo bóng đá lâu dài, bền vững, nếu không nguồn cầu thủ nội chất lượng cao sẽ ngày càng mỏng.

Nói cách khác, cầu thủ nhập tịch có thể giúp bóng đá Việt Nam đi nhanh hơn, nhưng chỉ có một nền đào tạo trẻ tốt mới giúp chúng ta đi xa hơn.

CÂU CHUYỆN THỂ THAO

Giải bài toán về thể hình của vận động viên

Thảo Nhi

T trong thể thao thành tích cao, thể hình và thể lực là những yếu tố rất quan trọng, tạo lợi thế cực lớn cho vận động viên (VĐV) khi thi đấu. Tùy từng môn, chiều cao, cân nặng, sai tay quyết định trực tiếp đến kết quả, thành tích. Ở những môn mang tính đối kháng càng cao như bóng đá, bóng rổ, bóng chuyền, các môn võ, điền kinh, bơi lội..., lợi thế về thể hình càng thể hiện rõ qua những pha tranh chấp.

So với nhiều quốc gia châu Á, người Việt Nam vẫn có những hạn chế nhất định về thể hình. Đây là bất lợi không dễ khắc phục trong ngày một ngày hai, nhất là khi bước ra đấu trường ASIAD hay Olympic, nơi quy tụ những VĐV hàng đầu thế giới.

Song, hạn chế về thể hình không đồng nghĩa với việc VĐV thể thao Việt Nam không có cơ hội cạnh tranh. Trong khi chờ thời gian để cải thiện thể hình, tầm vóc bằng các biện pháp khoa học, vấn đề quan trọng trước mắt là chúng ta phải biết lựa chọn môn thể thao phù hợp với tố chất của VĐV, thay vì dàn trải, phân tán nguồn lực, đầu tư cho nhiều môn.

Thực tế thể thao châu Á cho thấy nhiều quốc gia đã tìm cách khai thác tối đa đặc điểm thể hình của VĐV. Không phải ngẫu nhiên những quốc gia Đông Nam Á như Indonesia, Malaysia, Thái Lan có truyền thống mạnh ở môn cầu lông, cầu mây, đòi hỏi tốc độ, sự khéo léo và khả năng phối hợp nhờ phản xạ linh hoạt của các VĐV khiếm tốn về thể hình. Họ tìm ra những môn mà VĐV trong nước có khả năng phát huy tối đa thể mạnh, sau đó đầu tư theo hướng chuyên sâu.

Điều đó đặt ra “bài toán” cho thể thao Việt Nam là phải tìm đúng môn, đúng VĐV và đúng phương pháp đào tạo chứ không nhất thiết “chạy đua” về thể hình so với những quốc gia mà VĐV sở hữu ngoại hình lý tưởng.

Câu chuyện bản cung là một ví dụ đáng suy nghĩ. Trong một lần tổ chức tập huấn cho đội ngũ trọng tài tại Đấu Lắc, ông Park Chae - soon, chuyên gia Hàn Quốc, từng huấn luyện đội tuyển bản cung Việt Nam đặt câu hỏi: Tại sao Việt Nam không tập trung phát triển mạnh môn này? Theo ông, tố chất của VĐV Việt Nam khá phù hợp với bản cung - nội dung nằm trong chương trình thi đấu của Olympic. Ông phân tích, Hàn Quốc từng có những hạn chế nhất định về thể hình nếu so với một số cường quốc ở các môn đòi hỏi chiều cao, sức mạnh và trọng lượng cơ thể. Thay vì cố gắng cạnh tranh ở tất cả các môn, họ xây dựng thể mạnh ở những môn phù hợp, trong đó có bản cung. Từ một hướng đi chiến lược, Hàn Quốc đã trở thành cường quốc bản cung hàng đầu thế giới.

Đây là bài học đáng để thể thao Việt Nam suy ngẫm, nghiên cứu học hỏi. Bản cung không đòi hỏi VĐV phải có tầm vóc vượt trội như bóng rổ hay bóng chuyền. Thành tích phụ thuộc rất lớn vào kỹ thuật, khả năng kiểm soát cơ thể, sự ổn định, sức mạnh phù hợp, khả năng tập trung và tâm lý thi đấu.

Bắn súng cũng là một môn không yêu cầu về thể hình mà Việt Nam từng có thể mạnh và cần tiếp tục được quan tâm. Những môn thể thao như vậy có thể mở ra cơ hội cạnh tranh huy chương nếu được đầu tư bài bản, từ tuyển chọn VĐV, huấn luyện, trang thiết bị đến khoa học thể thao và rèn luyện tâm lý thi đấu.

Vì vậy, nếu tìm được đúng môn thể thao phù hợp với thể hình, thể lực với VĐV và đầu tư có chiều sâu thì những bất lợi về tầm vóc sẽ không còn là rào cản tuyệt đối. Ngược lại, đó có thể trở thành động lực để thể thao Việt Nam tìm ra những hướng đi riêng trên con đường chinh phục đấu trường châu lục và Olympic.

 Sức khỏe cho mọi người

Mai Lê

Chú trọng phòng BỆNH SỐT RÉT

Mặc dù tình hình bệnh sốt rét trên địa bàn tỉnh những năm gần đây đã được kiểm soát tốt nhưng nguy cơ mắc bệnh vẫn còn ở một số địa bàn, nhất là những nơi người dân thường xuyên đi rừng, ngủ rẫy hoặc có sự giao lưu, di chuyển từ vùng lưu hành sốt rét trở về. Vì vậy, duy trì các thói quen phòng bệnh, chủ động phát hiện và điều trị sớm vẫn là giải pháp quan trọng để bảo vệ sức khỏe cộng đồng, hướng tới mục tiêu loại trừ sốt rét.

Theo bác sĩ CKII Hoàng Hải Phúc, Giám đốc Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh, theo lộ trình trước đây, tỉnh Đắk Lắk đã có thể hướng tới mục tiêu loại trừ sốt rét trong năm 2026. Tuy nhiên, sau khi thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính, tổ chức chính quyền địa phương hai cấp và sáp nhập tỉnh, phạm vi địa bàn thực hiện công tác phòng, chống và đánh giá tình hình sốt rét cũng thay đổi. Trong năm 2023 và năm 2024, khu vực Phú Yên cũ vẫn ghi nhận các ca sốt rét nội địa. Theo quy định của Tổ chức Y tế thế giới (WHO) cũng như của Việt Nam, để được công nhận loại trừ sốt rét trên phạm vi toàn tỉnh, địa phương phải có 3 năm liên tục không ghi nhận ca bệnh sốt rét mới. Do đó, thời điểm tỉnh Đắk Lắk được công nhận loại trừ sốt rét trên toàn tỉnh dự kiến sẽ phải lùi đến khoảng năm 2027 - 2028.

Hiện nay, ngành y tế tập trung giám sát véc tơ truyền bệnh, chủ động giám sát ký sinh trùng và giám sát các trường hợp sốt rét ngoại lai nhằm phát hiện sớm những nguy cơ có thể ảnh hưởng đến kết quả phòng, chống và loại trừ sốt rét trên địa bàn tỉnh. Bác sĩ Hoàng Hải Phúc cho biết, một số khu vực trên địa bàn tỉnh vẫn có nguy cơ cao mắc sốt rét gồm Ea Súp, Buôn

Người dân thường xuyên đi rừng, ngủ rẫy cần chủ động lấy lam máu xét nghiệm sốt rét, nhất là khi có triệu chứng nghi ngờ mắc bệnh.

Ảnh: Đinh Thi

Đôn, Ea H'leo, Krông Năng, Ea Kar, Sông Hinh và Đồng Xuân. Đây cũng là những địa bàn cần tiếp tục duy trì công tác giám sát, nhất là tại những khu vực người dân thường xuyên đi rừng, ngủ rẫy, nguy cơ tiếp xúc với muỗi truyền bệnh vẫn còn. Vì vậy, đây là địa bàn được ngành y tế duy trì giám sát nhằm phát hiện sớm trường hợp mắc bệnh và ngăn chặn nguy cơ sốt rét quay trở lại.

Cán bộ y tế hướng dẫn người dân thực hiện các biện pháp phòng, chống muỗi đốt khi đi rừng để phòng bệnh sốt rét. Ảnh: Đinh Thi

Sốt rét là bệnh truyền nhiễm do ký sinh trùng Plasmodium gây ra, lây truyền chủ yếu qua muỗi Anopheles. Khi người mắc sốt rét, ký sinh trùng phát triển trong hồng cầu và làm hồng cầu bị phá hủy, từ đó có thể khiến

lượng hemoglobin trong máu giảm, gây thiếu máu. Trường hợp thiếu máu nặng, chỉ số hemoglobin có thể giảm xuống mức rất thấp. Khi đó, người bệnh có thể mệt mỏi, da xanh, niêm mạc nhợt và đổi mặt với nguy cơ xuất hiện những biến chứng nghiêm trọng. Đặc biệt, nếu không được phát hiện và điều trị kịp thời, sốt rét có thể diễn biến nặng, ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe và tính mạng người bệnh.

Từ thực tế tại các địa bàn vùng rừng núi, việc chủ động phòng bệnh vẫn có ý nghĩa quan trọng, ngay cả khi tình hình sốt rét trên địa bàn tỉnh đang được kiểm soát tốt. Người dân cần duy trì những thói quen đơn giản để hạn chế nguy cơ mắc bệnh, trước hết là ngủ màn - kể cả ban ngày tại những nơi có nguy cơ muỗi truyền bệnh; mặc quần áo dài khi đi rừng, làm việc ngoài trời hoặc ở những nơi có nhiều muỗi. Khi ngủ lại trong rừng, lán trại hay nường rẫy, cần thực hiện các biện pháp phòng muỗi đốt, đồng thời phối hợp với cán bộ y tế trong các hoạt động giám sát véc tơ và phòng, chống sốt rét tại địa phương.

Bên cạnh đó, ngành y tế địa phương cần chủ động giám sát ký sinh trùng và phát hiện sớm người mắc bệnh. Những trường hợp có dấu hiệu nghi ngờ mắc sốt rét cần được phát hiện, xét nghiệm và điều trị kịp thời; nhất là đối với những người từ các khu vực có lưu hành sốt rét trở về để hạn chế nguy cơ sốt rét ngoại lai xâm nhập và phát sinh các trường hợp mắc mới.

Bộ Y tế hướng dẫn giải quyết vướng mắc khám sức khỏe định kỳ miễn phí

Bộ Y tế vừa có công văn gửi UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương hướng dẫn tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong tổ chức thực hiện chương trình khám sức khỏe định kỳ miễn phí cho người dân.

Qua tổng hợp báo cáo sơ kết từ các địa phương, Bộ Y tế ghi nhận hàng loạt bất cập phát sinh trong quá trình triển khai thực tế như: lúng túng về danh mục kỹ thuật, quy trình khám sàng lọc; vướng mắc trong việc kế thừa kết quả xét nghiệm cũ; khó khăn khi tích hợp số liệu giữa khám bảo hiểm y tế với khám định kỳ để tránh trùng lặp; áp lực về cơ sở vật chất và tình trạng thiếu bác sĩ chuyên khoa tại y tế cơ sở.

Để bảo đảm quyền lợi cho người dân và thống nhất quy trình trên toàn quốc, Bộ Y tế nhấn mạnh nội dung và hồ sơ khám sức khỏe định kỳ thực hiện theo Thông tư số 25/2026/TT-BYT. Việc chỉ định các kỹ thuật cận lâm sàng đối với người từ đủ 6 tuổi trở lên hoàn toàn dựa trên đánh giá chuyên môn của bác sĩ, không bắt buộc thực hiện tràn lan, không áp đặt danh mục cố định. Riêng công tác khám sàng lọc miễn phí toàn dân, Bộ Y tế đang tiếp tục hoàn thiện văn bản hướng dẫn riêng.

Nhằm tránh phiền hà và lãng phí cho người dân cũng như ngân sách, Bộ Y tế yêu cầu các bác sĩ lâm sàng

chủ động tra cứu, khai thác kết quả cận lâm sàng, chẩn đoán hình ảnh đã có trong năm trên Cổng tiếp nhận dữ liệu Hệ thống thông tin giám định bảo hiểm y tế, Cơ sở dữ liệu VNeID hoặc Sổ sức khỏe điện tử cá nhân. Nếu các kết quả này còn giá trị chuyên môn, bác sĩ không được chỉ định người dân làm lại.

Nhằm tháo gỡ tình trạng thiếu bác sĩ chuyên khoa (như mắt, tai mũi họng, răng hàm mặt), Sở Y tế các địa phương được phép tăng cường y, bác sĩ tuyến trên về trạm y tế theo các ngày cố định trong tuần để trạm đủ điều kiện tổ chức khám. Trường hợp trạm y tế xã chưa thể tự tổ chức, chính

quyền địa phương và ngành y tế điều động cơ sở y tế tuyến trên phối hợp hỗ trợ, hoặc chọn trạm y tế làm địa điểm để triển khai các đoàn khám lưu động.

Các địa phương được phép tổ chức khám tại nhà hoặc bố trí đoàn khám lưu động chuyên trách cho người cao tuổi, người khuyết tật nặng, người mắc bệnh hiểm nghèo hoặc người phải nằm một chỗ. Tại các địa bàn vùng sâu, vùng xa, giao thông cách trở, chính quyền địa phương cần chủ động phân công nhân lực, lập các điểm khám lưu động tại thôn, bản nhằm bảo đảm mọi người dân đều được tiếp cận dịch vụ y tế công bằng, thuận lợi.

Theo Vietnam+

Xe cá nhân và ranh giới với kinh doanh vận tải

Hoàng Tuyết

Tình trạng xe không đăng ký kinh doanh vận tải nhưng vẫn chở khách, thu tiền đang đặt ra yêu cầu tăng cường quản lý, xử lý nghiêm, qua đó bảo đảm an toàn giao thông và môi trường kinh doanh vận tải công bằng, minh bạch.

Mới đây, Đội CSGT đường bộ số 2 (thuộc Phòng CSGT, Công an tỉnh Đắk Lắk) phát hiện, xử lý một trường hợp sử dụng xe ô tô không đăng ký kinh doanh vận tải hành khách nhưng lại chở người có thu tiền. Cụ thể, ngày 24/9, trong quá trình tuần tra, kiểm soát trên Quốc lộ 26, tổ công tác phát hiện xe ô tô con biển kiểm soát 89A-687.XX do tài xế N.C.T. (SN 1992, trú xã M'Drăk) điều khiển có dấu hiệu chở khách thu tiền. Qua kiểm tra, xác minh và thu thập các tài liệu liên quan, lực lượng CSGT xác định phương tiện trên không đăng ký kinh doanh vận tải hành khách nhưng người điều khiển vẫn chở người có thu tiền.

Thực tế, xe không đăng ký kinh doanh vận tải nhưng vận chuyển khách có thu tiền có thể hoạt động dưới nhiều hình thức. Có trường hợp sử dụng xe gia đình để nhận chở khách;

Cán bộ Phòng CSGT, Công an tỉnh Đắk Lắk kiểm tra phương tiện lưu thông trên Quốc lộ 26. Ảnh: H. Tuyết

có trường hợp hoạt động theo hình thức xe “tiền chuyển”, xe ghép hoặc nhận khách thông qua các mối quan hệ, nền tảng kết nối.

Điểm đáng lưu ý là những phương tiện này về hình thức không khác nhiều so với xe cá nhân thông thường. Phương tiện không có dấu hiệu bên ngoài cho thấy đang hoạt động kinh doanh vận tải nên việc nhận diện không đơn giản nếu chỉ quan sát trên đường. Để xác định hành vi vi phạm, lực lượng chức năng phải làm rõ phương thức hoạt động, trong đó có việc người điều khiển có nhận khách, thu tiền, ký hợp đồng hoặc nhận đặt chỗ để chở người hay không.

Theo thông tin từ Cục CSGT, từ giữa tháng 8/2026 đến nay, lực lượng CSGT tại nhiều địa phương trên cả nước đã phát hiện, xử lý hơn 10 trường hợp vi phạm. Số trường hợp được phát hiện cho thấy việc nhận diện, phát hiện, xử lý các trường hợp xe không đăng ký kinh doanh nhưng thực hiện chở khách có thu tiền là rất khó.

Nhằm chấn chỉnh tình trạng trên, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 238/2026/NĐ-CP, có hiệu lực từ ngày 15/8/2026, trong đó bổ sung quy định xử phạt hành vi điều khiển xe ô tô không kinh doanh vận tải hành khách nhưng thực hiện chở người

có thu tiền hoặc ký hợp đồng, nhận đặt chỗ. Cụ thể, tài xế vi phạm sẽ chịu mức phạt từ 12 - 14 triệu đồng và bị trừ 6 điểm giấy phép lái xe. Quy định mới góp phần làm rõ trách nhiệm của người điều khiển phương tiện khi sử dụng xe cá nhân để vận chuyển hành khách có thu tiền, đồng thời tăng cơ sở pháp lý cho lực lượng chức năng trong quá trình kiểm tra, xử lý vi phạm.

Từ thực tế trên cho thấy, việc quản lý hoạt động vận tải cần đi đôi với nhận diện đúng bản chất của từng trường hợp. Chở người thông thường, cho đi nhờ hay đi chung không thể đánh đồng với hoạt động nhận khách, thu tiền mang

tính kinh doanh. Ngược lại, khi đã phát sinh hoạt động kinh doanh vận tải, chủ phương tiện cần thực hiện đầy đủ các điều kiện theo quy định. Do vậy, xử lý nghiêm những trường hợp sử dụng xe cá nhân để chở khách có thu tiền nhưng không đăng ký kinh doanh không chỉ nhằm bảo đảm tính răn đe của pháp luật, mà còn góp phần tạo môi trường cạnh tranh công bằng, minh bạch trong hoạt động vận tải hành khách. Khi các phương tiện cùng tham gia vận chuyển hành khách đều tuân thủ những điều kiện cần thiết, quyền lợi và sự an toàn của người dân cũng được bảo đảm tốt hơn.

Nhận diện sớm các nguy cơ

Khải An

Thời gian gần đây, Công an tỉnh Đắk Lắk thông tin liên tiếp những vụ việc tiêu cực liên quan đến thanh thiếu niên xảy ra trên địa bàn tỉnh. Đáng chú ý, chỉ trong tháng 9, toàn tỉnh xảy ra 21 vụ phạm tội và vi phạm pháp luật liên quan đến người chưa thành niên, tăng 13 vụ so với tháng 8/2026. Những con số trên đặt ra yêu cầu không chỉ xử lý vi phạm mà phải nhận diện sớm các nguy cơ để phòng ngừa hiệu quả.

Thực tế tại Đắk Lắk, nhiều mô hình tư vấn học đường, tuyên truyền pháp luật, giáo dục và cảm hóa thanh thiếu niên đang được triển khai mạnh mẽ. Tuy nhiên, tình trạng người chưa thành niên vi phạm pháp luật trên địa bàn tỉnh đang tiếp tục diễn biến phức tạp. Tại phường Ea Kao, lực lượng công an kịp thời ngăn chặn hai nhóm gồm 26 thanh thiếu niên, học sinh mang hung khí đi giải quyết mâu thuẫn. Tại xã Hòa Phú, công an xã này đang củng cố hồ sơ xử lý nhóm 13 thanh thiếu niên, học sinh mang nhiều loại hung khí nguy hiểm đi giải quyết mâu thuẫn, khiến một người phải nhập viện cấp cứu. Còn tại phường Tân An, Công an phường tiếp tục củng cố hồ

sơ xử lý nhóm 8 đối tượng từ 15 - 19 tuổi liên quan đến các vụ đột nhập ô tô để trộm cắp tài sản.

Có vụ việc được phát hiện, ngăn chặn kịp thời, có vụ để lại thương tích, có vụ đang được xử lý. Liệu các biện pháp phòng ngừa hiện nay đã thực sự chạm tới những thời điểm trước khi hành vi vi phạm xảy ra hay chưa?

Một điểm chung của các vụ việc nêu trên là đều liên quan đến nhóm. Điều đó cho thấy nhóm bạn có thể tác động mạnh đến quá trình hình thành hành vi của thanh thiếu niên. Tác động ấy càng đáng lưu ý khi không gian mạng ngày càng trở thành một phần trong đời sống giao tiếp của thanh thiếu niên, học sinh. Vậy nên, vấn đề không chỉ là trẻ chơi với ai mà còn là nhóm bạn ấy đang chia sẻ những giá trị gì. Nếu nhóm có những chuẩn mực lệch lạc, các em càng dễ bị cuốn sâu vào hành vi tiêu cực. Vì thế, ở lứa tuổi này, sự đón nhận, thấu hiểu và dẫn dắt của người lớn có ý nghĩa đặc biệt.

Thực tế đó yêu cầu công tác phòng ngừa phải hướng đến việc tiếp cận thanh thiếu niên ngay khi xuất hiện các dấu hiệu bất thường. Cách làm tại xã Phú Hòa 2 thời gian qua là một ví dụ. Công an xã tăng cường gặp gỡ, phân tích hành vi, lắng nghe tâm tư, những

mâu thuẫn, khúc mắc của thanh thiếu niên có biểu hiện lệch chuẩn, có nguy cơ tụ tập đánh nhau hoặc vi phạm pháp luật. Đồng thời phối hợp với gia đình, nhà trường và các đoàn thể để nắm bắt những thay đổi về tâm lý, mối quan hệ, kịp thời phát hiện, uốn nắn những biểu hiện bất thường trong suy nghĩ và hành vi của thanh thiếu niên. Nhờ đó hạn chế được những vụ việc đáng tiếc xảy ra.

Hung khí cầm trên tay là kết quả của một quá trình lạc lối trong cách ứng xử với mâu thuẫn. Nhưng trước đó có thể các em đã trải qua khoảng thời gian dài thiếu sự quan tâm, định hướng. Hoặc là những thiếu hụt trong kỹ năng ứng xử với một vấn đề mà các em chưa đủ khả năng để giải quyết. Không phải mọi bất thường đều dẫn đến hành vi vi phạm, nhưng mỗi biểu hiện đáng để người lớn quan tâm, tìm hiểu trước khi nó trở thành một vụ việc. Gia đình vì thế giữ vai trò đặc biệt trong việc nhận diện những thay đổi của con. Cách phụ huynh ứng xử trước các vấn đề của trẻ quyết định liệu cha mẹ có thực sự hiện diện trong thế giới của con hay không. Phụ huynh không chỉ cần biết con đi đâu, chơi với ai mà còn cần biết con đang gặp chuyện gì, đang chịu tác động bởi những mối

quan hệ nào và có điều gì khiến các em không muốn chia sẻ. Một đứa trẻ được cha mẹ lắng nghe sẽ có nơi để tìm đến trước khi tìm kiếm sự đồng thuận từ một nhóm bạn hoặc giải quyết mâu thuẫn bằng cách cực đoan.

Bên cạnh đó, những thay đổi về hành vi, quan hệ bạn bè, cách ứng xử và những mâu thuẫn giữa học sinh với nhau nếu được nhà trường phát hiện sớm sẽ tạo ra cơ hội can thiệp trước khi sự việc đi xa. Những mô hình tư vấn học đường, phối hợp giữa nhà trường với gia đình và lực lượng chức năng cần trở thành một kênh để học sinh có thể tìm kiếm sự hỗ trợ khi gặp vấn đề.

Với cơ quan chức năng, xử lý nghiêm hành vi vi phạm là yêu cầu cần thiết. Nhưng phòng ngừa còn nằm ở việc chủ động nắm bắt những trường hợp có nguy cơ, phối hợp với gia đình và nhà trường để tháo gỡ mâu thuẫn từ sớm.

Không phải mọi nguy cơ đều có thể nhìn thấy. Không phải mọi trường hợp được quan tâm đúng lúc đều chắc chắn tránh được vi phạm. Nhưng thời điểm tốt nhất để ngăn một vụ việc trước khi nó xảy ra đã bị bỏ qua nếu các dấu hiệu không được nhận diện, can thiệp sớm.

Khoảng cuối tháng 7 âm lịch, các nhà vườn bắt đầu làm đất, xuống giống hoa cúc phục vụ thị trường tết.

Cúc được chăm sóc trong nhà lưới nhằm hạn chế tác động của thời tiết.

Những ngày này,
các nhà vườn trồng hoa cúc tại
phường Tuy Hòa, Bình Kiến... tất
bật xuống giống, chăm sóc vụ hoa
Tết Nguyên đán Đinh Mùi 2027.
Hiện thời tiết thuận lợi, mưa nhẹ
giúp cây sinh trưởng tốt, người
trồng hoa kỳ vọng một vụ cúc tết
được mùa, được giá.

Ngọc Thắng (thực hiện)

Lào vụ HOA CÚC TẾT

Chi phí giống, phân bón, vật tư và chậu tăng hơn 10% so với vụ tết trước, tạo thêm áp lực cho người trồng hoa.

Ông Hồ Bảo Quốc (phường
Bình Kiến) cho biết, vụ tết
năm nay gia đình xuống
giống hơn 300 chậu. Trong
đó, giống cúc đại đoá được
nhập từ Đà Lạt và gia đình tự
ươm thêm để giảm chi phí.

Hệ thống đèn điện được thắp xuyên đêm giúp hoa cúc sinh trưởng, phát triển đúng thời điểm phục vụ tết.